

Název standardu	9. Jednání, vyhodnocování a individuální plán ochrany dítěte
Kritéria standardu	<p>9a Při jednání s klientem dodržuje orgán sociálně právní ochrany základní principy výkonu sociálněprávní ochrany.</p> <p>9b Orgán sociálně-právní ochrany zajišťuje služby potřebné pro jednání s osobami se specifickými potřebami, nebo má dojednanou spolupráci s fyzickými osobami a právníckými osobami, které tyto služby zajistí externě.</p> <p>9c Orgán sociálně-právní ochrany provádí u všech případů, zejména v okamžiku zavedení dítěte do evidence dětí uvedených v §54 zákona, základní vyhodnocování potřeb dítěte a situace rodiny (dále jen „vyhodnocování“), zaměřená na skutečnost, zda se jedná o dítě §6 a §54 písm. a) zákona, o dítě uvedené v §54 písm. b) zákona, nebo o dítě zařazené do evidence zařazení z jiného důvodu. Jestliže ze závěru vyhodnocování vyplývá, že se jedná o dítě uvedené v §6 zákona, provádí orgán sociálně-právní ochrany podrobné vyhodnocování.</p> <p>9d Orgán sociálně-právní ochrany zpracovává v případě, kdy provedl podrobné vyhodnocování se závěrem, že se jedná o dítě uvedené v §6 zákona, individuální plán ochrany dítěte, podle potřeby jej přehodnocuje a následně uzavírá.</p>
Závazné pro:	pracovníky OSPOD Městského úřadu Litovel
Vypracovali:	pracovníci OSPOD Litovel
Schválil: Datum a podpis:	Mgr. Procházka Pavel, vedoucí odboru sociálního a správního 17.12.2014
Platnost kritéria od:	1.1.2015

9a

Při jednání s klientem dodržuje orgán sociálně právní ochrany základní principy výkonu sociálněprávní ochrany.

Způsob naplnění kritéria:

- Respektuje individuální přístup ke všem klientům. Ke každému klientovi přistupujeme dle jeho věku, mentální úrovně, jeho momentálního emocionálního rozpoložení, nepřihlížíme k etnickému původu klienta, přistupujeme ke klientovi vždy stejně. S každým klientem je jednáno o samotě, bez rušivých elementů, klientovi je věnován dostatek času dle aktuální potřeby, případně je s klientem dohodnut náhradní termín.
- Vychází z individuálních potřeb klienta. Klienta se snažíme vyslechnout, respektujeme jeho rozpoložení, respektujeme jeho časové možnosti.
- Podporuje samostatnost klientů (do procesu plánování a poskytování intervence zapojujeme všechny členy rodiny včetně samotných dětí. Podporujeme rodiny, aby samy navrhovaly plány na zajištění bezpečnosti a rozvíjení svých dětí.)
- Uplatňuje individuální přístup k potřebám každého klienta (podporujeme klienta v jeho rozhodování a neznevažujeme jeho návrhy a názory).
- Motivuje klienty k péči o děti (dáváme příklady dobré praxe, upozorňujeme na postižení finančními sankcemi, soudními opatřeními – dohled, napomenutí rodičů).
- Posiluje sociální začleňování klientů (motivujeme klienty k tomu, aby si plnili své povinnosti vyplývající z rodičovské povinnosti, aby si rodiče zajistili práci, aby děti chodily do školy, aby měly volnočasové aktivity, aby rodiče

spolupracovali s dalšími institucemi např. Úřadem práce, lékařem, školou apod).

- Důsledně dodržuje lidská práva a základní svobody (nezesměšňujeme, neponižujeme, nepomlouváme, nasloucháme, přihlížíme k jejich názoru, respektujeme víru a vyznání klienta, poskytujeme jim veškeré informace, respektujeme rodičovská práva a povinnosti rodičů dítěte, ...)
- Podporuje kontakt s přirozeným sociálním prostředím (integrace dětí do společnosti – ZŠ, MŠ, DDM)
- Informuje klienta o postupech užívaných při výkonech sociálně-právní ochrany klienta (klient je seznámen s postupem řešení případu – pohovor, návštěva, doporučení návazných služeb, jiných opatření, informován o našich žádostí, šetření, následné kontroly).

Pokud dojde ze strany pracovníka k porušení některé pracovní povinnosti, vedoucí pracovník řeší nedostatky domluvou a stanovením nápravy řešení případu.

Související odkazy:

- Listina základních práv a svobod
- Úmluva o právech dítěte
- Příslušná ustanovení zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí

9b

Orgán sociálně-právní ochrany zajišťuje služby potřebné pro jednání s osobami se specifickými potřebami, nebo má dojednanou spolupráci s fyzickými osobami a právníckými osobami, které tyto služby zajistí externě.

Způsob naplnění kritéria:

Zaměstnanci OSPOD MěÚ Litovel se při své práci setkávají mimo jiné i s osobami se specifickými potřebami, mezi něž lze zařadit:

- 1) Osoby se zdravotním postižením (mentální, sluchové, tělesné, zrakové, nebo souběžně více postižení, vývojové poruchy učení apod.).
- 2) Osoby se zdravotním znevýhodněním (dlouhodobá nemoc, zdravotní oslabení).
- 3) Osoby sociálně znevýhodněné (etnické menšiny, azylanti, uprchlíci, cizinci, osoby žijící ve vyloučených lokalitách, osoby závislé na sociálních dávkách, důchodech, lidé bez přístřeší...).
- 4) Osoby s psychologickými a psychiatrickými poruchami.

- Při práci s těmito klienty je vždy přísně dodržován individuální přístup se zřetelem zejména na typ a stupeň jejich postižení nebo znevýhodnění. Informace jsou lidem poskytovány srozumitelnou a jasnou formou a s ohledem na jejich situaci a schopnosti. V průběhu jednání zaměstnanec OSPOD sleduje, zda klient rozuměl všem podaným informacím správně. V průběhu jednání si zaměstnanec OSPOD ověřuje, zda klient všemu rozumí a správně reaguje. V případě nepochopení jakékoliv informace klientem je tato informace opětovně vysvětlena.
- Tito klienti mají velmi často potíže v komunikaci, nejsou schopni jasně, srozumitelně a v plném rozsahu vyjádřit svoje požadavky. Komunikace s nimi bývá nejednoznačná problematická. Je proto žádoucí, aby se klient k jednání na OSPOD dostavil spolu s osobou, která mu bude nápomocna při komunikaci se sociálním pracovníkem (rodinný příslušník, osoba blízká, sousedé, přátelé,

zainteresovaný odborník do dané problematiky). Výběr těchto osob k jednání závisí na volbě a rozhodnutí klienta.

- V případě, kdy se osoba handicapovaná (zraková, sluchová či jiné znevýhodnění) na OSPOD Litovel dostaví v přítomnosti průvodce či tlumočnicka, pak je jednáno s jeho pomocí.
- Zaměstnanci OSPOD mají zkušenosti z jednání s klienty se specifickými potřebami, kteří se dostaví bez přítomnosti průvodce či tlumočnicka, nejčastěji se jedná o osoby se sluchovým handicapem. V těchto případech je využívána písemná forma komunikace, popřípadě pomoc kolegů se znalostí znakové řeči. Při jednání s osobami se zrakovým handicapem je využívána mluvená řeč, zaměstnancům je k dispozici digitální diktafon.
- Cizinci si většinou k jednání na OSPOD zajistí tlumočnicka, který jim při jednání asistuje a tlumočí. V případě německy, rusky nebo anglicky hovořících klientů využíváme vlastních znalostí z těchto jazyků nebo ostatních kolegů i z jiných odborů. Pomocí těchto osob jsme schopni podat základní poradenství.
- V případech, kdy si klient nezajistí přítomnost tlumočnicka či průvodce a zaměstnanec OSPOD není schopen v rámci spolupráce s ostatními kolegy zajistit vhodnou formou komunikaci, je stěžejním úkolem zaměstnance OSPOD vyhledat informace a doporučit správné odborníky se zaměřením na pomoc těmto klientům
- Klienti mají možnost využít služeb z celé ČR, které si mohou vyhledat sami či za pomoci zaměstnanců OSPOD.
- Většina tlumočnických služeb je poskytována za úplatu, platba je účtována klientovi, není hrazena z prostředku města Litovel. Je hrazena z dotací OSPOD.

9c

Orgán sociálně-právní ochrany provádí u všech případů, zejména v okamžiku zavedení dítěte do evidence dětí uvedených v §54 zákona, základní vyhodnocování potřeb dítěte a situace rodiny (dále jen „vyhodnocování“), zaměřená na skutečnost, zda se jedná o dítě §6 a §54 písm. a) zákona, o dítě uvedené v §54 písm. b) zákona, nebo o dítě zařazené do evidence zařazení z jiného důvodu. Jestliže ze závěru vyhodnocování vyplývá, že se jedná o dítě uvedené v §6 zákona, provádí orgán sociálně-právní ochrany podrobné vyhodnocování.

Způsob naplnění kritéria:

Pracovníci SPOD Litovel se při vyhodnocování potřeb dítěte řídí příslušnými ustanoveními zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, plném znění (dále jen „zákon SPOD“) ustanovením § 1 a § 2 vyhlášky č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně právní ochraně dětí. Pracovníci OSPOD využívají metodické příručky a materiály k vyhodnocování potřeb dítěte a situace rodiny: WWW.OSPOD.cz , rovněž využívají metodiku MPSV. Tyto materiály má každý pracovník SPOD k dispozici.

Pracovníci SPOD využívají zákonem stanovené metody sociální práce – pravidelné vyhodnocování situace dítěte a rodiny a plánování postupu tj. individuální plán ochrany dítěte.

Vyhodnocování situace dítěte a rodiny je metodou sociální práce. Základem je sběr informací a následná analýza. Výsledkem je vyhodnocení situace dítěte, určení míry jeho ohrožení.

Vyhodnocení je zaměřeno:

- na nejlepší prospěch dítěte
- odvíjí se od stadia vývoje daného dítěte
- je orientováno na prostředí, ve kterém dítě dosud vyrůstalo
- bere v úvahu kulturní, náboženské a etnické zázemí dítěte

Každé pracoviště má svůj individuální vyhodnocovací rámec, jehož zaměření a rozsah vyplývá z vyhlášky 473/2012.

Používá se základní vyhodnocovací formulář a formulář rozšířeného vyhodnocení (formulář RVZD, příloha č. 10,11).

Příslušnému pracovníkovi je přidělen případ a pokud je založen do spisové evidence, je vytvořen do 15 dnů od zahájení intervence základní vyhodnocení. Pokud se zjistí ze základního vyhodnocení, že se jedná o dítě dle §6, vypracuje se podrobné vyhodnocení do 30 dnů.

Podrobné vyhodnocení je základním stavebním kamenem pro hledání vhodného řešení situace dítěte a rodiny. Je v zájmu dítěte, aby bylo provedeno pokud možno v co nejkratším časovém období, avšak přesto v rozsahu potřebném ke zjištění a řádnému posouzení všech skutečností významných pro situaci dítěte a jeho rodiny. Pokud nebude vyhodnocení vypracováno do 30dnů, bude s tímto nedodržením seznámen vedoucí pracovník, který dále stanoví následný postup řešení případu.

Cíle:

- musí být konkrétní a srozumitelné pro klienty včetně dítěte
- musí být měřitelné, aby každý věděl, zda a kdy bylo dosaženo cíle
- pro dosažení cílů musí být stanoveny reálné časové lhůty
- cíle jsou rozděleny do malých jednoduchých, smysluplných a postupných úkolů

Naplnění cílů:

Pravidelně dochází k přehodnocování IPODU a jejich aktualizaci. Jednotlivé IPODY přehodnocujeme při podstatných změnách situace dítěte a rodiny. Vyhodnocování se provádí pro každé dítě samostatně. V případě sourozenců má být provedeno pro všechny děti současně. Přitom má každé jednotlivé dítě své vlastní vyhodnocení, které se liší v oblastech, jež jsou pro ně specifické. Naopak v oblastech pro všechny sourozence společných (rodiče, bydlení apod.) se budou vyhodnocení vzájemně překrývat a doplňovat.

9d

Orgán sociálně-právní ochrany zpracovává v případě, kdy provedl podrobné vyhodnocování se závěrem, že se jedná o dítě uvedené v §6 zákona, individuální plán ochrany dítěte, podle potřeby jej přehodnocuje a následně uzavírá.

Způsob naplnění kritéria:

Pracoviště využívá vyhodnocovací formuláře, jejichž obsah vyplývá z vyhlášky 473/2012. Jedná se o formuláře (příloha č. 12) a rozšířený vyhodnocovací formulář. Stanovené cíle odpovídající potřebám dítěte a jeho rodiny vyplývají z předchozího vyhodnocení situace dítěte. V individuálním plánu jsou formulovány kroky k naplnění cíle, označeny osoby odpovědné za provedení a uvedeny termíny splnění jednotlivých kroků.

IPOD na straně rodičů zahrnuje:

Pochopení potřeb dítěte a minimálního standardu jejich rodičovské péče. Posílení začlenění do komunity. Osvojení si společensky přijatelných forem řešení stresových životních situací. Požadované cíle IPOD jsou krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé vycházející z aktuálních potřeb rodiny.

Tvorba IPODu závisí na konkrétním případě rodiny (vždy ve spolupráci s rodiči, odborníky, školskými, zdravotnickými a výchovnými zařízeními a OSPODem).

Individuální plán ochrany dítěte musí být konkrétní – určuje konkrétní kroky, odpovědné osoby za jeho realizaci, kontrolu. Dále musí být měřitelný – musí být možné vyhodnotit jednotlivé body a dopad. Musí odpovídat aktuální situaci a být časově omezený.

Individuální plán je důležitým dokumentem nejen pro zaměstnance zodpovědného za případ, ale také pro samotnou rodinu a dítě. Individuální plán se zpracovává za účasti rodiny. Je zákonnou povinností individuální plán pravidelně aktualizovat. Způsob ukončení IPODU-zletilostí dítěte, naplněním cílů, postoupením spisu.

Související předpisy:

- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
- Vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí
- Směrnice MPSV č.j. 2013/26780-21, o stanovení rozsahu evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány sociálně-právní ochrany dětí a o stanovení rozsahu evidence a obsahu spisové dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče.

Přílohy:

- Záznam o vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny.